Det er en tid for å se hverandre nå

Taler
Harald 5

Dato
31 desember 2022

Sted
Slottet

Omstendigheter
Nyttårstale

Vi mennesker trenger å kjenne at vi kan gjøre noe for at livet skal være så godt som mulig - både for oss selv og for mennesker vi er glad i. Spesielt viktig er dette i urolige tider, når vi står overfor utfordringer det er vanskelig å gjøre noe med for hver og én av oss. Man kan lett kjenne seg maktesløs.

Men nettopp da må vi løfte blikket for å få perspektiv. Og erkjenne at vi trenger hverandre. Det minner oss på at vi ikke er alene. Det styrker oss. Og det gir håp.

Årets budskap på Verdensdagen for psykisk helse var nettopp dette: Vi trenger hverandre - løft blikket! Det håper jeg vi også kan bære med oss inn i det nye året.

På en kveld som denne kjenner vi kanskje litt ekstra på at livene vi alle lever er svært forskjellige:

Mange har alt de trenger - og mer til. Andre sliter med å få hverdagen til å henge sammen, og er bekymret for framtiden. Noen er sammen med mange i kveld, andre er alene. Man kan også føle seg ensom midt i et selskap. Noen har mistet et kjært menneske dette året og strever med å finne veien videre.

Andre har opplevd gleden ved å bli flere. Noen feirer nyttår i Norge for første gang, mens andre markerer kvelden i utlandet. Mange er der de ønsker å være, mens andre savner og lengter. Uansett er vi et stort felleskap av mennesker som er knyttet sammen med usynlige bånd.

Vi har lagt bak oss et år med mye dramatikk - som vi fremdeles står midt oppi.

Med Russlands brutale krigføring i Ukraina har det kommet et nytt alvor inn over vår del av verden. Mange er urolige, både her i Norge og i vårt europeiske felleskap. Vi ser samtidig hvordan nordmenn bidrar både gjennom humanitært arbeid og på andre måter, for hjelpe mennesker i nød.

Dette gjør meg både stolt og glad.

Over hele landet vårt har folk fått nye naboer. Flyktninger etablerer nå sine nye liv i Norge i håp om trygghet og trivsel - med god hjelp fra mange som ønsker at de skal finne seg til rette. Jeg håper at alle som får skape seg nye hjem i Norge vil oppleve den varmen og trygge havnen de ønsker for seg og sine kjære.

Vi som lever idag har vokst opp i en privilegert tidsalder der mye har gått riktig vei - både i verden og i Norge. I løpet av denne tiden har stadig flere mennesker kommet ut av ekstrem fattigdom, og det har blitt flere demokratier.

Vi har nærmest forventet at verden fortsatt skal gå framover. Dessverre kan vi ikke ta dette for gitt. Over store deler av verden ser vi nå at demokratiske friheter svekkes. Fattigdommen øker igjen. Flere er flyktninger på grunn av krig, konflikt og klima.

Og klimaet er nå det mest alvorlige. Vi må gjøre alt vi kan for å verne om jorda vår. Både for å beskytte menneskers hjem, og for å bevare den fantastiske naturen der alt levende henger sammen.

Dette er virkelig et område der vi trenger hverandre. For vi alle er like avhengig av jorda vår. Og klimaendringer stopper ikke ved landegrenser. Jeg har et inderlig håp om at vi nå vil klare å handle i tråd med alvoret i situasjonen.

I Norge har vi hatt en jevn velstandsøkning gjennom de siste tiårene.
Allikevel: I dag er mange urolige for framtiden. Jeg føler med alle som nå opplever nye belastninger - etter to tunge år med pandemi. Jeg håper på bedre tider for hver og én som sliter og er bekymret.

Det er en tid for å se hverandre nå.
Tenk om vi alle hver dag kunne spørre et menneske som kommer i vår vei: Hva kan jeg gjøre for deg?

Tenk hva det kunne føre til av gode opplevelser og øyeblikk! Det koster ingenting, bare litt hverdagsmot og ekstra omtanke.

Kanskje dette spørsmålet kunne være en lykt vi bærer med oss gjennom det nye året for å gi hverandre litt lys på mørke kvelder? I lengden er det rett og slett til beste for oss alle at alle har det best mulig.

Jeg vil sende en spesiell hilsen til våre unge i kveld.
Husk at hver og en av dere har noe helt unikt og verdifullt som bare er ditt, som bare er deg. Noe fint du kan bruke til beste for deg selv og de rundt deg.

Og så er det ikke er noe sykt eller unormalt ved å ha det vondt i perioder, å være lei seg og føle at man ikke strekker til. Sånn er det for oss alle - gjennom hele livet.

Det er kanskje ekstra viktig å si dette i kveld - når det er krig i Europa, vanskeligere tider i Norge, og mennesker sliter: Både verdenshistorien, Norges-historien og enkeltmenneskers livshistorier er fulle av fortellinger om å falle - og å reise seg igjen. Dette er historiens og livets egen rytme.

Vi faller, og vi reiser oss. Igjen og igjen.
Men vi klarer det sjelden alene. Vi trenger hverandre.
Og vi må løfte blikket. Både ut av landet, i solidaritet med andre mennesker. Og i våre egne liv.
For å møte blikket til andre som trenger oss. Men også for å søke blikket til de som kan hjelpe når vi selv trenger det. Det er en styrke å klare å be om hjelp når vi har behov for det.

Kjære alle sammen,
Gjennom året som har gått har vi opplevd et nytt samhold i Vesten og Europa. På tvers av andre skillelinjer har vi klart å stå sammen i et verdi- og sikkerhetsfelleskap. Vår del av verden har erkjent at vi trenger hverandre. At vi er både sterkere og tryggere sammen. Det gir håp i den situasjonen vi står i nå, og for framtiden.

I Norge har vi også blitt minnet om folkestyret vårt og verdiene vi bygger samfunnet vårt på. Vi har blitt minnet på verdien av våre demokratiske friheter. Hva det betyr å kunne si det vi mener uten fare for eget liv. Å kunne tro på det

vi vil. Og fremfor alt: Hvor godt det er å leve i et land med fred.

Demokratiet vårt begynner her:
Med tilliten til at vi vil hverandre vel. At vi arbeider for et felles beste, som favner flest mulig. Og med evne til innlevelse i andre menneskers liv, som har det annerledes enn oss selv.

For å få til dette, må alle oppleve å bli lyttet til.

Jeg tror på det å snakke sammen. Å ta seg tid til å forsøke å forstå - og ta hverandre i beste mening. Det kan være slitsomt, men det er verdt innsatsen i lengden. På denne måten kan vi bevare og styrke det Norge vi har bygget sammen.

Og alle kan bidra:
Ved å erkjenne at vi trenger hverandre - både i verden og i hverdagen. Ved å løfte blikket. Og ved å spørre: Hva kan jeg gjøre for deg?

Jeg ønsker hver og én et riktig godt nytt år!

Kilde
kongehuset.no

Emneoversigt
Krig, Nyttårstale, Uro, Økonomi

URI
https://www.virksommeord.no/tale/det-er-en-tid-for-a-se-hverandre-na